

מיכה פרק ה פסוק ד

וְהָיָה זֶה שְׁלוֹם אֲשׁוּרָא כִּי יָבֹא בְּאַרְצֵנוּ וְכִי יִדְרֹךְ בְּאַרְמְנֹתֵינוּ וְהִקְמֵנוּ עָלָיו שְׁבַעַה רַעִים וְשָׁמְנָה נְסִיכֵי אָדָם:

רש"י מיכה פרק ה פסוק ד

(ד) והיה זה שלום - גמור וקבוע באין הפסק עוד ולא ידמה לשאר התשועות שהיו צרות אחריהן:

אשור כי יבא - הרי כי משמש בלשון אם, אם יבא בארצנו כאשר בא עתה:

והקימונו עליו שבעה רועים - שבעה ושמונה רבותינו פירשו שמותיהן במסכת סוכה ואיני יודע מהיכן למדו:

מלבי"ם מיכה פרק ה פסוק ד

...ובענין השבעה רועים ושמונה נסיכים, כבר יש פי' רבים במפ', וי"ל עוד שרמז על זמן הקודם, שמעת שהחל האויב לקצות בישראל שזה היה בימי יהואחז בן יהוא (מ"ב י"ג ז') עד שבא מלך אשור והגלם בימי הושע בן אלה, היו שמונה נסיכים ר"ל מלכים לעשרת השבטים, והם יואחז יואש בנו ירבעם בנו זכריה בנו מנחם פקחיה פקח הושע הם שמונה (כי שלום נהרג תיכף ואינו מן החשבון) ואח"כ היו שבעה רועים מבית יהודה, יחזקיה מנשה אמון יואחז יהויקים יכניה צדקיה, גם יל"פ על לעתיד, שכפי נבואת יחזקאל שנבא על מלחמות גוג ומגוג בסי' ל"ב ובסי' ל"ח, הנה לפי מה שנבא על המלחמה בסי' ל"ב, שאשור יבא אז על א"י לעשות מלחמה עם אדום כמו שפרשתי שם, יבואו אז שבעה רועים, שהם מצרים, עילם, משר, תובל, אדום, נסיכי צפון, צידוני, והמלחמה שנבא עליה בסי' ל"ח יש שמונה נסיכים, והם גוג נשיא ארץ המגוג, משר, תובל, פרס, כוש, פוט, גומר, בית תוגרמה, ושם בארתי שפעם א' יבוא אל הארץ ולא יכנס אל ירושלים ועז"א וכי ידרוך בארמונותינו:

רד"ק מיכה פרק ה פסוק ד

והקימונו עליו - פי' על האויב אם יבא בזמן ההוא כמו שבא בזמן הזה מלך אשור אם יבא אז נקים עליו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם כלומר שיעמדו נגד האויב ויכוהו והרועים והנסיכים יהיו שרי המלך. המשיח שיהיו רועי ישראל במצותו ונסיכים ממונים עליהם ומה שאמר שבעה שמונה כמו תן חלק לשבעה וגם לשמונה כלומר רבים רועים ונסיכים ורועים ונסיכים ענין כפול במלות שונות כי הרועים הם הנסיכים וי"ת ונמני עלנא שבעה מלכין ותמניא רברבי אנשא ואני תמיה איך תרגום עליו עלנא ויתכן לפרש עליו כמו עמו ר"ל עם מלך המשיח וכן ועליו מטה מנשה ורז"ל אמרו מאן ננהו שבעה רועים דוד באמצע שת וחנוך ומשותלח בימינו אברהם ויעקב ומשה משמאלו ומאן נינהו שמנה נסיכי אדם ישי שאול ושמואל עמוס וצפניה חזקיה אליהו ומשיח:

תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נב עמוד ב

והיה זה שלום אשור כי יבוא בארצנו וכי ידרוך בארמנותינו והקמונו עליו שבעה רועים ושמנה נסיכי אדם. מאן נינהו שבעה רועים? - דוד באמצע, אדם שת ומתושלח מימינו, אברהם יעקב ומשה בשמאלו. ומאן נינהו שמנה נסיכי אדם - ישי, ושאל, ושמואל, עמוס, וצפניה, צדקיה, ומשיח, ואליהו.

הגמרא דורשת פסוק נוסף:

כתוב במיכה (ה, ד): "וְהָיָה זֶה שְׁלוֹם גָּמור וְקבוע, אֲשׁוּר פִּי יָבֹוא בְּאַרְצֵנוּ וְכִי יִדְרוֹךְ בְּאַרְמְנוֹתֵינוּ, וְהִקְמוּנוּ עָלָיו שְׁבַע רְעוּסִים וְשִׁמְנֵה נְסִיכֵי אָדָם". מאן נינהו - מי הם אותם שבעה רועים? דוד באמצע, אדם, שת ומתושלח מימינו^[28], ואברהם, יעקב ומשה בשמאלו. ומאן נינהו - ומי הם אותם שמנה נסיכי אדם? ישי אבי דוד, ושאל המלך ושמואל, עמוס וצפניה הנביאים, צדקיה המלך^[29] ומשיח ואליהו הנביא^[30].

28. שלשה צדיקים שהיו לפני המבול. ידוע לנו שאדם ושם היו צדיקים האלילים לפני דודו של אגש (בני של שה), שבהרו התחילו לעבוד עבודה זרה. ראה רש"י לבראשית ד, כ; רמב"ם עבודה זרה א, א. לגבי מתושלח, מצינו שהקביה עיכב את המבול עד לאחר שמת השלמו שבעת ימי אבול (ראה סנהדרין קט, ב) בהר איפוא, שהוא היה צדיק גמור (רש"י).

29. במסורת ה"ס מובאת נוסחא אחרת הגורסת הוקיה במקום צדקיה. [גם חוקיהו וגם צדקיה היו צדקים. לגבי חוקיה - ראה סנהדרין צט, ב. לגבי צדקיה - ראה שם קג, א.]

30. רש"י כאן ולפסוק כותב שאינו ידוע את הסעם למה וקא אישים אלו ולא אחרים נמנים כשבעה רועים ושמנה נסיכי אדם. אמנם לגבי חסרוננו הבולט של

יצחק, מבאר זאת רש"י על פי מדרש שיר השירים רבה ה, ט (סוף) (וכעין זה בשבת פט, ב לגבי השמטתו של יצחק בפסוק אחר - ישעיה סג, טז): "ויצחק להיכן אול (הלך) להציל בניו מדינה של גיהנם".

למג"כ -
הלק ושב על פתח של איהנוק